

.... Tertia causa tu fuisti itineris mei. Prima fuit ecclesiarum Christi. Secunda 799
domni regis; quia in lacrimis lacrimans dimisi eum; cupiens perpetuam laetitiae illius
memoriam animae meae inscribere. Tertia dulcissimam caritatis tuae videre faciem.
Sed prohibitus sum usque adhuc, ut fieret, quod valde optavi, ut fieret. Erit itaque
5 per vestras sanctas orationes, dum ei placuerit, sine quo nihil boni fieri poterit.

Epistola vero prior¹, quae ad nos sub vestro nomine pervenit — quaerimonias
quasdam habens de moribus apostolici² et de periculo tuo apud eum³ propter Roma-
nos — clericus^b vester, ut aestimo, attulit eam mihi, nomine Baldricus^c; adferens
mihi cappam Romano more consutam, vestitum linium laniumque. Sed quia ego
10 nolui, ut in alterius manus pervenisset epistola, Candidus tantum illam perlegebat
mecum. Et sic tradita est igni, ne aliquid scandali oriri potuisset propter negligen-
tiam cartulas meas servantis^d.

Hunorum vero, sicut dixisti, perditio nostra est negligentia⁴; laborantium in
maledicta generatione Saxonum Deoque despecta^e usque huc; et eos neglegentes,
15 quos maiore mercede apud Deum et gloria apud homines habere potuimus, ut videbatur.

Non audeo mei solius causa^f tantum tibi ingerere laborem per preces et lacrimas,
quas habeo saepius propter vestram absentiam^g. Tamen non est secundum oportuni-
tatem inane iter ad patrocinia Sancti Martini venire vestramque vitam eius sanctis
commendare orationibus.

20 Paganæ vero naves, ut audistis, multa mala fecerunt per insulas oceani partibus
Aquitaniae⁵. Pars tamen ex illis periit; et occisi sunt in litore quasi centum quinque
viri ex illis praedatoribus. Castigatio est magna horum eruptio, antiquis ignota tem-
poribus populo christiano; quia forte vota non servant famuli Dei, quae vovere solent.

Ideo, dilectissime fili et merito venerande frater, tuos hortare fratres regulariter
25 vivere et devotionem primam firmiter servare; dicente scriptura: 'Vovete et reddite Ps. 75, 12.
domino Deo vestro'; item: 'Melius est non^h vovere, quam vota non reddere'. Prope Eccle. 5, 4.
enim estis vos terminis paganorum. Sit salus vestra protectio et misericordia domi-
nus Deusⁱ noster, qui ait: 'Sine me nihil potestis facere'. Commotio magna est in Ioh. 15, 5.
mundo⁶; et in mentibus multorum infidelitas et in nomine monachorum negligentia.
30 Volunt dici, et non fieri; dicente scriptura: 'Vult piger, et non vult'; id est: vult Prov. 13, 4.
beatus esse et non vult laborare^k, unde beatus fiat.

Noviter^l congregationem quandam feci⁷, quasi octavo miliario a monasterio
sancti Martini, monachicae vitae et regularis relegionis; primo ex fratribus de Gothia,
ubi Benedictus abba⁸ regularem constituit vitam. At nunc, volente Deo, aliqui veniunt
35 sancta se devotione mancipientes. Non est claudicandum in Dei servitio^m, sed via
regia gradiendumⁿ.

184. b) clrs S 1; Clerus D. c) ill. D. d) servantes S 1, D. e) dispecta D. f) causam S 1, D.
g) praesentiam D. h) non — reddere om. D. i) deus dominus S 1. k) laborasse D. l) Noviter usque
qui in caelis est (p. 310 lin. 14) om. D. m) servitium S 1. n) ut ad optatum aliquando litus divina
40 auxiliante gratia pervenire possit add. S 1*.

1) Romae a. 798. scripta; v. n. 3. 2) Leonis III, quem Arno a. 798. laudaverat cf. supra
p. 258. 3) Romae. 4) Ann. Alamann. 798: Wandali mentiti sunt et quosdam de Saxonis;
Lauriss. min. 799: Eodem anno gens Avarum a fide quam promiserat defecit. 5) Cf. Ann. Einharto
tributos 800: medio fere Martio rex Aquisgrani digressus litus oceani Gallici perlustravit et in ipso
45 mari, quod tunc peratis Nordmannicis infestum erat, classem instituit, praesidia disposuit; Vit. Karoli M.
c. 17: Nortmanni Gallicum litus atque Germanicum assidua infestatione vastabant. Insulas, quae hodie
vocantur île de Ré, île d'Yeu, Noirmoutiers dicit Alcvinus, cf. Simson, Jahrb. des fränk. Reiches unter
Karl dem Gr. II, 206. 6) Cf. infra p. 320: omnia turbata sunt. 7) Cormaricensem (Cormery),
cf. Vit. Alcvini c. 17 (SS. XV, 193), Alcvini Carmen XXIII (Poet. Carol. I, 243), in quo cellae situm
50 amoenum magnis laudibus effert; Mühlbacher Reg. n. 345. 346. 8) Anianensis, cf. Ardonis V. S.
Bened. c. 24 (SS. XV, 210).